

LIV

TEMA

50 ÅR FOR MEGET

26. årgang | **Nr. 3** | November 2023 | Medlemsblad for Retten til Liv

3

Frimodig kamp
for menneskets
værdighed

8

Vejen mod
fri abort

14

Kampagne:
50 år for
meget

MEMLEMSKAB AF RETTEN TIL LIV

Årskontingent:

Enkelt-medlem kr. 150,-

Ægtepar kr. 250,-

Studerende og unge under 18 år kr. 75,-

Giro: +1-923-8417

Netbank Handelsbanken: 7625 1359220

MobilePay: 86916

REDAKTION OG PRODUKTION

Jonathan Oehlenschläger Rasmussen, Vibe
Ryberg Holm og Ellen Højlund Wibe (redaktør)

Design og layout: Freehand

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 2.000 stk.

ISSN: 1902-4967

SEKRETARIATET

Landssekretær Ellen Højlund Wibe
Grejsdalsvej 430, 7100 Vejle
47 52 44 84 | ellen@rettentilliv.dk

UNGE

Ungdomssekretær Kristina Kristensen
22 52 51 17 | kristina@rettentilliv.dk

ABORTLINIEN

Abortlinieleder Marianne Jørgensen
91 89 04 83 | leder@abortlinien.dk
Telefonrådgivning: 48 39 48 48,
åben hver dag mellem kl. 19.00 og 22.00
Brevkasse: www.abortlinien.dk/brevkasse
Mailrådgivning: post@abortlinien.dk
www.abortlinien.dk

KOMMUNIKATION/WEB

Kommunikationssekretær Kerstin Hoffmann
25 77 67 57 | web@rettentilliv.dk
www.rettentilliv.dk

ØKONOMI

Regnskabsfører Jes Møller Dideriksen
93 92 44 63 | regnskab@rettentilliv.dk

BESTYRELSE

Formand: Kristoffer Dahl, efterskolelærer
Næstformand: Thomas Larsen, lærer
Kasserer: Jørn Blohm Knudsen,
generalsekretær i Mission Afrika
Elin Donskov, arkitekt
Pauline Balaban, stud.jur.
Karina Borch Andersen, socialrådgiver
Ketty Dahl, galleriejer og kunstner

FORSIDEFOTO

Fra markeringen i Abortmindelunden 13. juni
2023 af 50 år med fri abort i Danmark. Foto:
Mathias Hornshøj Hansen.

LEDER

Vi skal gøre op med KIRKELIGT MISFORSTÅET NARRATIV om abortkamp

Der er en vis forskel på det, formanden i Retten til Liv oplever, og det folk tror, man oplever. Jeg har prøvet, at folk i kirken klapper en på skulderen og næsten siger: *Tak fordi du lægger hovedet på blokken og tager en for holdet.*

Og jeg indrømmer da også, at jeg, da jeg tog posten som formand, nok havde gået og troet, at nu kunne jeg få tilfredsstillet nogle (knap så sunde) behov for et martyrium.

Efter en optræden i P1 om abort, der blandt andet havde handlet om voldtægt, så kunne jeg få lov at se, hvor meget modstand, verden ville kaste ind i min indbakke.

Én kritisk mail.

Måske siger det noget om en afslappet dansk attitude. En ligegyldighed overfor abortspørgsmålet. Eller noget om min gennemslagskraft...

Til gengæld var der mange flere, der skrev og takkede for indsatsen og opmuntrede. Folk, jeg ikke kendte, ville gerne pakke mig ind i omsorg. Måske med en forventning om at jeg kunne befinde mig i en shitstorm. Som nok snarere var en prut. Af hjertet tak for al omsorgen og forbønnen; det, jeg skriver her, er ikke en kritik af den medvandring og broderkærlighed.

Men det har fået mig til at tænke. Jeg vil som formand, at vi i kirken internt skal ryste et narrativ af os. Narrativet der siger: "Abortkampen er ørkenvandring og shitstorm."

Det er det ikke. For vi har **de bedste ansatte**, som driver en for-
ening, der påvirker med respekt igennem sociale medier og især
Abortlinien, som vi ved redder liv.

Vi har også **de bedste givere**, der, hver gang vi i bestyrelsen udtænker nye tiltag, giver rundhåndet.

Og så har vi **den bedste sag**, kampen for troen på det enkelte menneskes værdi, genskæret af Gud selv i alle mennesker, selv de mindste.

Tak for muligheden for at være formand i en organisation, der har alt det.

Kristoffer Dahl,
formand for Retten til Liv |

DERFOR KÆMPE JEG FRIMODIGT FOR MENNESKETS VÆRDIGHED!

Af Jonathan Oehlenschläger Haahr, stud.theol.

ET HÅBLØST PROJEKT?

50 år har der været fri abort i Danmark. 30 år har Retten til Liv kæmpet de ufødtes sag i Danmark. Umiddelbart ser der ikke ud til, at den danske folkestemning omkring abort er ændret markant. Og på det politiske område snarere det modsatte: For to år siden udtalte vores statsminister, at der ingen nuancer er i abortdebatten. Sidste år markerede Kristendemokraterne tydeligt, at de ikke længere officielt er imod fri abort. Senest er Etisk Råd kommet med deres udtalelse, hvor et flertal anbefaler at hæve abortgrænsen, og politisk lader der til at være flertal for det. Det er nemt at blive demotiveret. Er der overhovedet håb om en mentalitetsændring i Danmark? Og hvis ikke, skal vi så ikke lægge vores kræfter et andet sted fremfor at blive ved med at påtale det evindelige abortspørgsmål?

SANDHEDEN TRO I KÆRLIGHED

Det ville sikkert være det nemmeste og behageligste, men

der er bare det ved det, at det rareste ikke nødvendigvis er det rigtigste. "Aldrig, aldrig, aldrig spørge om det nytter, bare, om det er sandt", lyder Kaj Munks kendte citat. Hvis vi virkelig tror, at abort er drab på menneskeliv, er det en forfærdelig uretfærdighed, vi tillader i vores samfund. Og er det sande da ikke at tale og arbejde imod det? Kampen for det ufødte barns værdighed er en konkret

Hvis vi virkelig tror, at abort er drab på menneskeliv, er det en forfærdelig uretfærdighed, vi tillader i vores samfund ...

praktisering af Jesu næstekærlighedsbud, der ikke giver os muligheden for at vælge, hvem der er vores næste, og hvor meget vi vil prioritere at elske dem, men blot peger på medmennesket og siger: ”Elsk denne”.

OPMUNTRET AF DEM, DER KÆMPEDE FØR OS

En af de ting, der opmuntrer mig allermost til fortsat at påtale abort, er at se hen til de mennesker, der er gået foran os og op igennem historien har påtalt uretfærdighed og menneskets værdighed, når andre ikke gjorde det: Gammeltestamentlige profeter som Jeremias og Ezekiel, der skulle påtale ugudeligheden og uretfærdigheden i Israel, selvom de ikke havde særligt meget lyst til det og fik at vide, at folk ikke ville lytte. Kirkefædre som Justin Martyr, der i sin første apologi (forsvarsskrift, red.) adresseret til selveste kejser Titus, eksplicit siger, at kristne er imod at sætte børn ud (en udbredt skik i datidens Romerrige), da det kan føre til, at børnene dør, og de kristne da vil være mordere. Den engelske jour-

nalist og forfatter G. K. Chesterton, der rasede mod den eugenik (racehygiejne), der vandt tilslutning i starten af 1900-tallet. Førømtalte Kaj Munk, der blandede sig i svangerskabsdebatten i 1930'erne med et stærkt forsvar for barnet. Den norske præst Børre Knudsen, der efter Norges frigivelse af abort i 1978 fortsatte med aktioner i flere årtier. Og sådan kunne man blive ved. Man kan være uenig i deres metoder, men de var alle mennesker, der turde fremhæve menneskets værdighed, når den var under pres – ikke kun ved at tale om det blandt kristne, men også ved at blande sig i samfundsdebatten. Vi har brug for deres vidnesbyrd, fordi vi har brug for at vide, at vi ikke er alene. Der er en ”sky af vidner omkring os”, som Hebræerbrevet siger.

OPMUNTRINGER I VORES TID - OG HEMMELIGHEDEN BAG

Historien viser os, at tingene kan ændres. Men det gør nu-tiden også. USA har haft fri abort ca. lige så lang tid som

Foto: iStockphoto.com.

– Det var dybest set et bønnesvar, Guds handlen på flere årtiers bøn for de ufødte børn ...

Danmark, siden retssagen Roe v. Wade fra 1973 gjorde det til en retting, at amerikanske kvinder kunne få abort i alle stater. Sidste år kom så en ny retssag, der ugyldiggjorde Roe v. Wade og gav de enkelte stater mulighed for selv at vælge deres abortlovgivning. Politisk kan det forklares med, at Trump sørgede for at få indsat nok republikanske højesteretsdommere til, at det kunne ske. Men det

modsiges ikke en anden forklaring, som store dele af den amerikanske pro-life-bevægelse har: Det var dybest set et bønnesvar, Guds handlen på flere årtiers bøn for de ufødte børn. Hvis det er rigtigt, kunne noget lignende så ikke ske i Danmark? Vi er ikke alene i abortkampen, for ikke nok med, at vi kan se hen til mennesker før os, der har kæmpet for livet – vi kan også se hen til den Gud, der kæmper for livet. Jeg er det seneste år selv begyndt at bede mere aktivt for de ufødte børn og for, at holdningen til abort må ændres i det danske samfund. Måske vi skulle gøre det endnu mere? Og integrere det i de fællesbønner, der allerede er i de kristne fællesskaber?

Vi er ikke alene. Det kan give frimodighed, når abortmodstand virker nyttesløs. Vi går med den Gud, der har givet os buddet om at elske, også når det koster, og vil hjælpe os når vi gør det. Og som har brugt mennesker i mange generationer før os. Lad os derfor også gøre det, som de har gjort og anbefalet os at gøre: Ora et labora. Bede og arbejde – i alle ting, også i abortkampen. |

VIDSTE DU AT ...

– Retten til Liv kan hjælpe med skrive et testamente?

I nogle tilfælde vil dine arvinger få mere udbetalt i arv, hvis Retten til Liv er betænkt.

MEDIERNE FORDREJER BILLEDET AF ABORTGRÆNSER

På det seneste er debatten blusset op igen, hvorvidt grænsen for fri abort skal hæves, bl.a. på foranledning af anbefalingen fra et flertal af Etisk Råd om at hæve grænsen i Danmark fra 12 til 18 uger.

Af Vibe Ryberg Holm, læge

I debatten er det gentagne gange blevet hævdet af flere medier, at Danmark har nogle af de mest restriktive grænser og hører til de mindst liberale. Dette på trods af at 70 % af EU-landene har en abortgrænse på 12 uger eller lavere.

Flere artikler, som omhandler Europas abortgrænser, er vinklet på en måde, så det ser ud som om, at de lande, vi normalt sammenligner os med, har langt højere grænser. I virkeligheden udvælger journalisterne lande, som har særligt høje abortgrænser og sammenligner dem med os. Danmark ligger tæt på gennemsnittet, som er 12,1 uge.

Det er en sørgelig, men desværre ikke overraskende tendens, at medierne har en agenda frem for at beskrive nøgternt, og at de endda skriver påstande, som er faktisk forkerte. |

LEVEDYGTIGHEDSGRÆNSEN

Et barn er levedygtigt udenfor livmoren, når det vejer 450-500 g eller fra omkring 23. graviditetsuge ifølge sundhed.dk. Undersøgelser viser, at 16% af fostrene gisper eller viser andre livstegn efter en sen abort (efter uge 12).

Abortgrænser i Europa

FULD BESKYTTELSE AF DEN UFØDTE

Malta og Andorra. Undtagelse ved fare for morens liv.

KUN TILLADT UNDER MEGET SÆRLIGE OMSTÆNDIGHEDER

Polen, Færøerne og Lichtenstein.

UGE 10

Kosovo, Kroatien, Portugal

UGE 12

Danmark, Norge, Finland, Irland, Nordirland, Estland, Letland, Litauen, Østrig, Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet, Bulgarien, Schweiz, Slovenien, Serbien, Bosnien-Hercegovina, Grækenland, Albanien, Nordmakedonien, Ukraine, Hviderusland, Italien*, San Marino og Cypern.

*Aborter efter 12. uge, dvs. senaborter, er ikke tilladt i Italien. En læge kan også af samvittighedsgrunde nægte at udføre aborter, og mange læger i Italien nægter dette.

UGE 14

Tyskland*, Belgien, Frankrig, Spanien, Luxembourg og Rumænien.

*Forud for en beslutning om abort skal kvinden modtage professionel rådgivning, hvor bl.a. det ufødte barns perspektiv og selvstændige værdi inddrages.

UGE 18

Sverige

UGE 22

Island

UGE 24

Holland, England

Vejen mod

Den 13. juni 1973 blev den længe ventede ret til fri abort ophøjet til lov. Selvom man ikke ved så meget andet om indførelsen af fri abort i Danmark, ved man som regel, at den blev indført i 1973. Og det er heller ikke forkert. Men det ville være en forsimpning at sige, at før 1973 var aborten forbudt, og det var den ikke efter 1973, for det er faktisk ikke rigtigt. 1973-loven var den fjerde i rækken siden 1939, og alle 4 love stadfæstede en gradvis friere adgang til abort, end der havde været før. Hvis man vil forstå, hvad det var, der skete i 1973, må man derfor have resten af historien med, og resten af historien begynder omkring 1920.

Af ph.d. i historie Lau Sander Esbensen

Forbuddet mod abort, eller »fosterdrab«, havde med få ændringer været gældende siden Danske Lov fra 1683 og var det også i begyndelsen af det 20. århundrede, da de første tegn på, at det var under pres, begyndte at pible frem.

1920'ERNE – ABORTFORBUDET UNDER BEGYNDENDE PRES

Et af de steder, man kunne se det, var i retssystemet. Efter nævningetingets indførelse i dansk retspleje i 1919 blev det næsten umuligt at få kvinder dømt for ulovlig fosterfordrivelse – også selvom de havde erkendt sig skyldige!

Nævningene brød sig simpelthen ikke om abortforbuddet. I 1920'erne opstod også seksualreformbevægelsen, som arbejdede for selvbestemmelse på forplantningens område, bl.a. gennem præventions- og seksualoplysning – og ved at advokere for en friere adgang til legal abort. Også de illegale aborter, som der netop i 1920'erne dukkede flere og flere frygtelige historier op om, satte abortforbuddet under pres. De udgjorde et problem, alle gerne ville til livs, men flere og flere satte spørgsmålstegn ved, om et forbud var vejen frem.

Selvom abort var forbudt, accepterede samfundet, at kvinder kunne få deres svangerskab afbrudt, hvis de var truet på liv eller helbred. Det juridiske grundlag var en nødretsregel i straffeloven, og det var en lægelig

FRI ABORT

vurdering, om der var tale om et sådant nødretstilfælde. En læge kunne altså lovligt udføre abort (nogle gjorde det nærmest på samlebånd), men der var ingen klare retningslinjer at støtte sig til. Og hvis retssystemet bagefter syntes, de var gået for langt, havde lægen pludselig en straffesag på halsen. Noget måtte derfor gøres.

TANKESKIFTE I SYNET PÅ LIVETS VÆRDI

Under indtryk af det spirende opbrud i befolkningens syn på abort og lægernes usikre retsstilling nedsattes i 1932 en svangerskabskommission. Opgaven var at afklare, om abort skulle være tilladt og i givet fald i hvilken udstrækning. Kommissionen var med andre ord oplæg til en egentlig svangerskabslov, og dens overvejelser illustrerer meget godt, hvad det var for en mental bevægelse, der skulle til for at gøre op med det gældende forbud: Som udgangspunkt indrømmede man fostret samme "uforgribelige" ret til liv som alle andre. Men da der fandtes kvinder, hvis liv ville bryde sammen, hvis de fik et uønsket barn, kunne dette princip ifølge

kommissionen ikke stå alene. Man måtte acceptere forestillingen om en elendighedstærskel, hinsides hvilken den personlige ulykke og lidelse »ud fra en human betragtning« gjorde afbrydelsen af svangerskabet legitim. Og følgelig anbefalede man, at abort blev tilladt på medicinsk, eugenisk (arvelig), etisk og social indikation.

Og lige præcis dette tankeskifte er det brud, som driver aborthistorien frem mod fri abort: Bruddet består i, at man giver afkald på ideen om livets ukrænkelighed og træder over i et menneskesyn, hvor livets værdi afhænger af de omstændigheder, det leves under. Dette er den centrale konflikt i aborthistorien.

NY SVANGERSKABSLOV I 1939

Den lov, der i 1939 kom ud af det hele, gav adgang til legal abort på tre af de førnævnte indikationer. Men ikke en social. Justitsminister Steincke havde på enevældig vis skrottet den, fordi han frygtede at »omtrent enhver ulempe« kunne henføres under denne bestemmelse, hvilket ville afkriminalisere aborten. Til gengæld havde han indføjet en bestemmelse, som krævede, at kvinden skulle oplyses om hjælpemulighederne, når »faren for kvindens liv eller Helbred ikke [var] begrundet i Sygdom« – hvilket af alle (andre end Steincke) blev tolket som en åbning netop for sociale forhold. Dermed var kommissionens mentale brud alligevel kommet med ind i loven. Der var givet plads til, at de, der

Bruddet består i, at man giver afkald på ideen om livets ukrænkelighed og træder over i et menneskesyn, hvor livets værdi afhænger af de omstændigheder, det leves under. Dette er den centrale konflikt i aborthistorien ...

bevilgede aborten kunne bevilge den af grunde, som var mere personlige end medicinske. Og det var præcis, hvad der skete.

SVANGERSKABSLOVEN AF 1956

1939-loven var ikke det svar på abortspørgsmålet, mange havde håbet. Antallet af legale aborter steg omgående fra 500 i 1940 til 5000 i 1950 (også de illegale aborter var i markant stigning), og abortvalget fik på den måde et solidt fodfæste i samfundsordenen. Forklaringen var naturligvis ikke, at en masse kvinder pludselig var blevet mere belastede. Men grænsen for, hvad der skulle til, for at være urimeligt belastet, havde flyttet sig. Der blev ligefrem formuleret en diagnose, som gav de personlige og sociale hensyn medicinsk støtte, den såkaldte belastningsneurose, som langt de fleste kvinder efterhånden fik abort på.

Man talte om en ændring i mentaliteten, »en voksende personlig kultur«. Der var selvsagt uenighed om, om det var godt eller skidt,

Der var givet plads til, at de, der bevilgede aborten kunne bevilge den af grunde, som var mere personlige end medicinske ...

men en mere liberal indstilling til aborten var afgjort ved at etablere sig. Politisk var man bekymret over udviklingen og lagde i begyndelsen af 1950'erne op til en revision af loven. Men loven, der i 1956 blev resultatet, indeholdt ingen revolutioner. Tværtimod. Den tog sådan set bare udviklingen til efterretning og stadfæstede den udvidede "socialt farvede" fortolkning af truslen mod kvindens helbred. Problemet var stadig uløst.

SVANGERSKABSLOVEN AF 1970

Midt i 1960'erne skete der en masse. En intens abortdebat begyndte, ledt an af kredse som ønskede kvindens selvbestemmelse ført helt igennem. Og de så ud til at have et afgørende momentum. Der var utilfredshed med, at kvinden skulle søge om tilladelse til abort, når en meget stor – og stigende – del alligevel fik den. Og Mødrehjælpen, som siden 1939 havde administreret loven, blev mål for meget af kritikken. Stemningsbevægelsen afspejlede sig i aborttallet, som efter et par års stilstand begyndte at stige igen (på få år steg det 50 %). Og de illegale aborter, som der gik mange myter om både mht. farlighed og antal, havde man stadigt sværere ved at acceptere skulle være nødvendige. I slutningen af 1960'erne var der ingen vej uden om: Loven måtte endnu engang revideres.

I 1970 kom den 3. svangerskabslov, og også den var en stadfæstelse af en allerede eksisterende praksis: Den fjøede en social indikation til de øvrige (den var i praksis allerede i brug); den indførte straffrihed for kvinden (ingen blev alligevel dømt for illegal abort); og den indførte fri

Abortspørgsmålets etiske aspekter var trængt i baggrunden ...

abort for kvinder over 38 eller med 4 børn (som altid fik ja til deres ansøgning). Den nye lov var med andre ord så tæt på fri abort, som det næsten var muligt uden faktisk at være det.

SVANGERSKABSLOVEN AF 1973

Situationen efter 1970-loven var den simple, at næsten alle, der søgte om abort, fik den. Mere end 90 % af ansøgningerne blev imødekommet, og Mødrehjælpen i Randers blev nærmest landskendt for at praktisere fri abort. Så hvorfor opretholde en krævende sorteringsprocedure, hvis ingen blev sorteret fra? Det blev svært at forklare, hvorfor kvinderne ikke bare måtte bestemme selv. Ikke mindst for de få, der fik afslag. Samtidig tippede den folkelige opinion i 1972 omsider over til et flertal for fri abort.

Selvom politikerne tøvede lidt, var det i løbet af 1972 klart for de fleste, at der ikke var noget alternativ til at tage skridtet fuldt ud. Ingen havde fantasi til at rulle udviklingen tilbage. Og i den situation, man stod i – og som et bredt politisk spektrum havde andel i, fordi de stod bag den lov, der havde fremkaldt den – var der ud fra en pragmatisk betragtning

kun gode grunde til at »fuldende den bevægelse hen imod fri abort..., som var indledt med 1970-loven«, som den socialdemokratiske justitsminister K. Axel Nielsen formulerede det, da han i slutningen af 1972 fremsatte regeringens lovforslag. Abortspørgsmålets etiske aspekter var trængt i baggrunden, og det er sigende, at Nielsen ikke nævnte kvindens selvbestemmelsesret med et ord. Ikke fordi den ikke var et tema, men fordi den i praksis stort set allerede var en realitet. Man manglede bare at få den godkendt af det politiske system. Og det blev den i 1973.

Tilbage står, at det brud i vores menneskesyn, loven om fri abort udgør, havde sin oprindelse i 1930'erne, og – uanset om man er for eller imod – står som en påmindelse om, at det altid har en betydning, hvilken retning, vi lader historien, samfundet, bevæge sig i. |

Artiklen blev bragt i LIV i 2013, i 40 året for fri abort, og bringes igen med tilladelse af forfatteren.

Læs den yderst interessante gennemgang af Danmarks moderne aborthistorie, som Lau Sander Esbensen høstede sin Ph.d. for: "Thi Livet er stærkere end Loven". Udgivet på Syddansk Universitetsforlag 2014.

Vejen mod fri abort. Ill. Dan Møller.

SYMBOLSKE STÅLBLADE

OPHÆNGT I ABORTMINDELUNDEN

Abortmindelunden i Vedersø har i mange år levet sit eget stille liv. Stedet besøges hvert år blandt andet af et ukendt antal turister, og vi ved også, at kvinder igennem årene har fundet trøst og hjælp, fordi de her oplever en markering af, at deres aborterede barn er sorgen værd, og at der findes tilgivelse og fred.

I foråret blev en sten, udhugget med Retten til Livs logo, placeret mellem de centrale bøgetræer på grunden.

Den 18. juni, tæt på den dag – 13. juni 1973 – hvor fri abort blev stadfæstet til lov, skete der igen noget på stedet, en markering af 50 år med fri abort. 20-25 personer fra foreningens bagland brugte et par timer på at ophænge 900 symbolske stålblade i de midterste bøgetræer. 900 for de 900 tusinde ufødte, som det danske folkestyre har prisgivet igennem 50 år med fri abort.

Foto: Kerstin Hoffmann.

Foto: Mathias Hornshøj Hansen.

Foto: Mathias Hornshøj Hansen.

Ved den afsluttende sorgmarkering gik flaget på halv, og der blev oplæst breve fra kvinder, der sørger over helt konkrete børn blandt disse uendeligt mange. Derefter blev der afholdt et minuts stilhed for disse ofre. Men som det blev sagt: *Hvis vi skulle afholde bare ét sekunds stilhed for alle disse dræbte ufødte, så skulle vi stå her i 10 dage og 10 timer.*

Markeringen blev afrundet med oplæsning af et manifest (se næste side), som knytter til ved de symbolske blade.

-ehw |

900 BLADE

900 TUSINDE LIV

der brutalt blev afbrudt, kort efter de var blevet til

900 TUSINDE MENNESKER

der blev nægtet adgang til vores fællesskab

900 TUSINDE SMÅ MEDBORGERE

der blev prisgivet af det danske folkestyre
gennem 50 år med legal abort

900 BLADE AF STÅL

for at markere, at ingen af disse 900 tusinde små
må blive glemt

900 BLADE MÆRKET AF RUST

i sorg over, at ingen greb ind
og gav den gravide mor en anden mulighed

900 BLADE VAJENDE I VINDEN

i håbet om, at det danske folk må besinde sig
og på ny give fuld retsbeskyttelse til alle medborgere
fra undfangelse til naturlig død

50aarformeget.dk

Af Kerstin Hoffmann, kommunikationssekretær

Holder argumenterne for den fri abort? Retten til Liv udfordrer i ny kampagne de traditionelle argumenter og inviterer til debat.

Den 50 år gamle abortlov er til debat. Politiske røster presser på for at få hævet abortgrænsen, få fjernet de obligatoriske abortsamråd og sænket alderen for fri abort uden samtykke fra forældre. Etisk Råd afleverede kort før Folketingets åbning en redegørelse, hvor et flertal anbefaler de efterspurgte ændringer. Trods et vedholdende folkeligt flertal imod at hæve abortgrænsen, er det den vej, pilen lige nu peger. Regeringen har allerede meddelt, at den ser positivt på sagen.

I Retten til Liv vil vi gerne bidrage til denne debat. Ikke en debat om den ene grænse frem for den anden, men en grundlæggende debat om forudsætningen for fri abort i det hele taget. Holder det fundament, den står på? Det mener vi ikke. Der er en tydelig rettighedskonflikt i abortspørgsmålet, vi ikke kan komme uden om. En konflikt mellem kvindens ret over egen krop og fosterets ret til at leve. Men retten over egen krop giver ikke ret til at slå en anden person ihjel!

Vi har derfor lanceret kampagnen *50aarformeget.dk*. Her indbydes der til at give argumenterne for fri abort et grundigt eftersyn. På Facebook er der de seneste uger blevet delt en række videoer, hvor Kristina Kristensen, foreningens ungdomssekretær, griber fat i en række forskellige temaer: *Hvornår blev du til? Hvis nogen er besværlige eller uønskede, plejer vi så at slå dem ihjel? Min krop mit valg ... også når mit valg koster en anden livet?*

Videoerne, der i skrivende stund er nået ud til over 250.000 brugere, har givet anledning til en del direkte debat i kommentarsporet på Facebook, men kampagnen henviser også til kampagnesiden *50aarformeget.dk*, hvor en lang række indvendinger og argumenter tages alvorligt og gives en respons.

Vær med i denne kampagne. Tal med dine medmennesker om abort. Vær med til at kvalificere debatten med gode og saglige argumenter. Benyt kampagnesiden *50aarformeget.dk* til inspiration! |

50aar
FOR MEGET
.dk

Som formand for Retten til Liv bliver man mindet om, at det ikke er tid til rigtig fred endnu

Kristoffer Dahl arbejder til daglig som efterskolelærer på Efterskolen Solgården og er cand. mag. i Nordisk sprog og litteratur med samfundsfag som tilvalg. Han bor i det vestjyske overfor sin arbejdsplads og lever et roligt singleliv, hvis han da ikke er ude at tale for Retten til Liv. Han skriver fiktion i sin fritid, løber ture og har i årevis været aktiv i Retten til Liv før han blev formand. Redaktionen har stillet den ny formand nogle spørgsmål.

HVAD ER MED DINE ØJNE DET HELT GRUNDLÆGGENDE PROBLEM MED LOVEN OM FRI ABORT?

At vores love, der burde beskytte mennesker, i stedet nægter mennesker beskyttelse. Vi står med en fundamental selvmodsigelse i vores land, som både på et socialt og åndeligt plan skader mennesker langt dybere og mere ubemærket, end vi bryder os om at indse.

HVAD MOTIVERER DIG I KAMPEN FOR DE UFØDTE?

Det motiverer at vide, at hvis kristne overhovedet kæmper kampen, så er det en sejr. For der, hvor vi tænder lys i mørket, gør vi det, vi er kaldet til.

Vi har formået at tale os langt ind i en løgn, hvor aborten, det at tage livet af de ufødte, bliver til en kærlighedens gerning i den danske bevidsthed ...

Jeg frygter, hvis det en dag sker, at Retten til Liv nedlægger sig selv, og kirken for alvor bliver tavs omkring abortens kolde kærlighed.

Det er et mærkeligt billede, Bibelen bruger med "kærligheden, der er blevet kold." Jeg har tænkt over, hvad det vil sige. Det ligger nok lige til højrebenet, at det er en kærlighed, som dør.

Men jeg frygter, at det er værre endnu. At det er en kærlighed, der tror, den gør det gode igennem det onde. Og det er den kolde kærlighed, jeg ser i danskernes argumenter for abort. Vi har abort for kvindernes skyld. For kvinden skal have ret til at bestemme over egen krop. Og vi har faktisk også abort for dem, vi aborterer's skyld. For hvad nu hvis de er handicappede, eller forældrene ikke vil have dem. I Danmark kan man kærligt skånes for livet.

Vi har formået at tale os langt ind i en løgn, hvor aborten, det at tage livet af de ufødte, bliver til en kærlighedens gerning i den danske bevidsthed. Det er kold kærlighed. Og den skal der tændes lys imod. Og ethvert lys, der skinner, er en sejr i sig selv.

Kristoffer holder et oplæg om Retten til Liv og abort i Konservativ Ungdom Foto: Privatfoto.

HVAD FIK DIG TIL AT BLIVE FORMAND I EN ORGANISATION, DER ER SÅ POLITISK UKORREKT?

Det er i den organisation, jeg har mødt nogle af de største troskæmper i nyere tid. At få lov at være noget for dem er et privilegie.

Desuden er der også personlige åndelige årsager. Noget i mig vil helst leve i fred og fordragelighed med verden. Netop som formand for Retten til Liv bliver man mindet om, at det ikke er tid til rigtig fred endnu.

HVOR SER DU TEGN PÅ HÅB I ABORTKAMPEN?

Retten til Liv har prøvet noget outreach af på det seneste - med fine resultater. Det har vi ikke gjort særligt meget i før. Og jeg tror, vi kommer til at gøre mere i det. Det er værd at bede for og glæde sig over.

-ehw |

DE UNGE TAGER ABORTSAGEN MED UD PÅ GADEN

Foto: Kristina Kristensen

En flok unge mennesker, der er blevet klædt godt på til den gode samtaler med mennesker om abort, har denne sommer været på gågaden i Vejle et par gange for at snakke med interesserede forbipasserende om abort. Outreach-gruppen kalder de sig.

Ungdomssekretær Kristina Kristensen fortæller begejstret om deres oplevelse den 16. september på gågaden:

”Det gik mega-godt! Med skilte, der viser fosterets udvikling i de forskellige stadier, blev der hurtigt tiltrukket en masse opmærksomhed, og vi fik mange gode samtaler på trods af uenigheder. Vi bad folk om at stemme på, i hvilket stadie de mente, et menneskeliv bliver til”. |

Retten til Liv arbejder på at ansætte **endnu en ungdomssekretær** sidst på året

Det har længe været planen at have to ungdomssekretærer ansat, men da Jonathan Vigilius stoppede i foråret, blev planen midlertidigt udsat. Nu ser vi frem til at realisere drømmen.

Der er masser af muligheder for at nå ud til unge, meget mere end én ungdomsansat kan overkomme (med en deltidsstilling). Der er også mange fordele ved, at de to kan sparre med hinanden.

Vi er imidlertid dybt afhængige af, at baglandet bærer med på visionen om at nå næste generation med denne sag. **Så hjertelig tak for jeres økonomiske bidrag til det!** |